

Návrh záměru na vyhlášení zvláště chráněného území

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA NA HADOVNĚ

(dle § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, dále též jen „zákon“)

duben 2024

1) Název zvláště chráněného území:

Na Hadovně

2) Návrh kategorie zvláště chráněného území:

Přírodní památka - dále jen "PP" (ve smyslu § 36 odst. 1 zákona)

3) Určení předmětů ochrany a jejich popis:

Návrh na určení předmětu ochrany:

Druhově bohatá květnatá loučka a na ni vázané pestré společenstvo bezobratlých živočichů.

Popis navržených předmětů ochrany:

V současné době mezofilní květnatá loučka, pravidelně kosená, mírně oligotrofní, tvořící menší množství biomasy. Druhově poměrně bohatý porost, v posledních letech bez vzácných druhů vyšších rostlin.

Dominují štírovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), bika ladní (*Luzula campestris*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*), medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*), zběhovec plazivý (*Ajuga reptans*), jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolata*), prasetník kořenatý (*Hypochaeris radicata*).

Loučka hostí pestré společenstvo hmyzu, významný je výskyt čmeláků rodu *Bombus*, kteří zde získávají potravu a/nebo se rozmnožují. Dále se zde rozmnožují mravenci rodu *Formica*, běžnější druhy denních motýlů, pískorypka rozrazilová (*Andrena viridescens*) a nomáda černohřbetá (*Nomada atroscutellaris*). Při odpovídajícím managementu má loučka dobrý potenciál stát se útočištěm četných bezobratlých, kteří již nenacházejí vhodné podmínky v okolní zemědělské krajině

4) Uvedení dlouhodobých cílů ochrany zvláště chráněného území:

Zachování druhově pestré květnaté loučky a zajištění vhodných podmínek pro výskyt a rozmnožování bezobratlých živočichů, především čmeláků a denních motýlů.

Zachování a zvýšení druhové pestrosti bezobratlých, zvýšení počtu rozmnožujících se druhů, zvýšení početnosti v současnosti se vyskytujících druhů.

5) Návrh bližších ochranných podmínek zvláště chráněného území:

Na území přírodní památky je možno pouze s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody:

- a) povolovat nebo provádět stavby a zařízení, měnit druh pozemků nebo způsob jejich využití, měnit způsob užívání staveb, provádět terénní úpravy,
- b) měnit stávající vodní režim ¹⁾,
- c) používat minerální i organická hnojiva a biocidní přípravky ²⁾,
- d) zakládat deponie jakéhokoliv materiálu, a to i přechodně
- e) vjíždět do území a parkovat zde motorová vozidla a přívěsy (kromě vjezdu a setrvání vozidel orgánů státní správy, požární ochrany, zdravotní a veterinární služby, armády a bezpečnostních sborů, vozidel potřebných pro lesní a myslivecké hospodaření a pro výkon managementových opatření dle platného plánu péče, dále také kromě vozidel vlastníků a nájemců pozemků),
- f) krmit, přikrmovat a vnaďit zvěř, umísťovat myslivecká zařízení, která způsobují kumulaci zvěře,
- g) pořádat hromadné exkurze, sportovní akce, tábořit a rozdělávat ohně,
- h) záměrně rozšiřovat nepůvodní druhy rostlin a živočichů, vysazovat dřeviny.

- 1) *Za změnu vodního režimu jsou považovány zejména činnosti ovlivňující odtokové poměry v území a činnosti, které mohou ovlivnit kvalitu i kvantitu podzemních a povrchových vod ve smyslu zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.*
- 2) *Biocidním přípravkem je přípravek obsahující jednu nebo více účinných látek určených k ničení, odpuzování, zneškodňování, zabránění účinku nebo dosažení jiného regulačního účinku na jakýkoliv škodlivý organismus chemickým nebo biologickým způsobem (seznam typů biocidních přípravků se stručným popisem každého typu je uveden v příloze zákona č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů).*

Odůvodnění bližších ochranných podmínek

- a) Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků. Změna v jejich využití, jejich zastavení nebo terénní úpravy by pravděpodobně předmět ochrany ohrozily, poškodily nebo přímo zlikvidovaly.
- b) Předmět ochrany PP je vázán na stávající vodní režim. Jeho úpravy by předmět ochrany pravděpodobně poškodily.
- c) Změna chemismu území by narušila stávající ekosystém. Přísun živin nebo biocidní přípravky by zásadně pozměnily rostlinné společenstvo a následně i živočišná společenstva na ně vázaná.
- d) Vzhledem k malé rozloze PP může i drobná či krátkodobá skládka zabrat významnou část zdejšího ekosystému. Z mnoha deponovaných materiálů se navíc do půdy dostávají živiny či chemikálie, které negativně ovlivní i okolí skládky.
- e) Vjezd a parkování vozidel může pro území znamenat příliš velkou disturbanci, nebo disturbanci v nevhodnou dobu – např. během rozmnožování živočichů, kteří jsou předmětem ochrany, nebo při velkém podmáčení půdy. Disturbance v území je třeba provádět pouze na základě platného plánu péče.

- f) Myslivecká zařízení mohou být zdrojem nežádoucího přínosu živin do území a možného zavlékání semen stanovištně nepůvodních druhů rostlin, včetně druhů invazních, což je v PP výrazně nežádoucí.
- g) Organizované akce zahrnující větší množství lidí mohou (především, pokud jsou uspořádány v nevhodném období) vést k disturbanci území a narušení předmětu ochrany. Táboření i menšího počtu lidí spojené s rozděláváním ohně vede většinou k disturbanci, eutrofizaci, poničení rostlinného společenstva pod ohništěm a k riziku požáru.
- h) Rozšiřování nepůvodních a invazních druhů může s vysokou pravděpodobností narušit stabilitu společenstev v území a nevratně poškodit předmět ochrany.

6) Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků:

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 681555 Proruby u Potštejna

Číslo parcely podle KN	Druh pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Vlastník	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
514/1	trvalý travní porost	10001	Obec Proruby	3176	3176
Celkem					3176

Ochranné pásmo: ZCHÚ nemá ochranné pásmo.

7) Orientační výměra zvláště chráněného území:

0,3176 ha

8) Odůvodnění záměru na vyhlášení nebo změnu zvláště chráněného území:

Území je chráněno jako přírodní památka již od roku 1985, zřízeno bylo usnesením č. 338 Okresního národního výboru Rychnov nad Kněžnou.

Důvodem nového vyhlášení je především právní nedostatečnost zřizovacího předpisu a potřeba jednoznačně vymezit hranice PP a stanovit předmět a cíl ochrany území.

Předmět ochrany nebyl ve zřizovacím předpisu z roku 1985 určen, ale podle posledních dvou plánů péče (Gerža, 2006 a Rešlová, 2016) jím byla ochrana populace silně ohroženého vstavače kukačky (*Orchis morio*) a společenstva mezofilních až vlhkých luk.

Ve zřizovacím dokumentu přírodní památky z roku 1985 nebyly určeny parcely, nebyl přiložen ani katastrální zakres ani jiný mapový podklad. Byla uvedena pouze výměra zvláště chráněného území – doplněná rukou. Vymezení území proto vycházelo ze zakresu PP, jak byl dostupný na stránkách AOPK ČR. Tento zakres vycházel ze starších plánů péče a z tradičního chápání

chráněného území. Oproti nyní navrhovanému vymezení PP (pouze parc. č. 514/1. TTP, ve vlastnictví Obce Proruby) zde byla ještě parcela č. 517, druh pozemku zahrada, ve vlastnictví manželů Borysových.

Tato udržovaná zahrada u chalupy se v chráněném území ocitla zřejmě nedopatřením, neboť již na leteckém snímku z roku 1954 (Národní geoportál INSPIRE, geoportal.gov.cz) byla zřetelně od louky oddělená. Zároveň zde nikdy nebyl prováděn ochranný management.

Lokalita se za téměř 40 let od svého prvního vyhlášení značně proměnila, z původně vlhké louky se stala loukou mezofilní a populace vstavače kukačky zanikla. Zůstala však ušetřena všech intenzifikačních zemědělských opatření, prováděných v okolní krajině, a jak prokázal entomologický průzkum z roku 2018, louka je entomologicky poměrně bohatá a při úpravě managementu má potenciál stát se v okolní krajině útočištěm i dalších druhů a zároveň posílit populace druhů současných.

Nově formulovaný předmět i cíl ochrany tedy vedle květnaté loučky kladou důraz na společenstvo bezobratlých živočichů na ni vázaných.

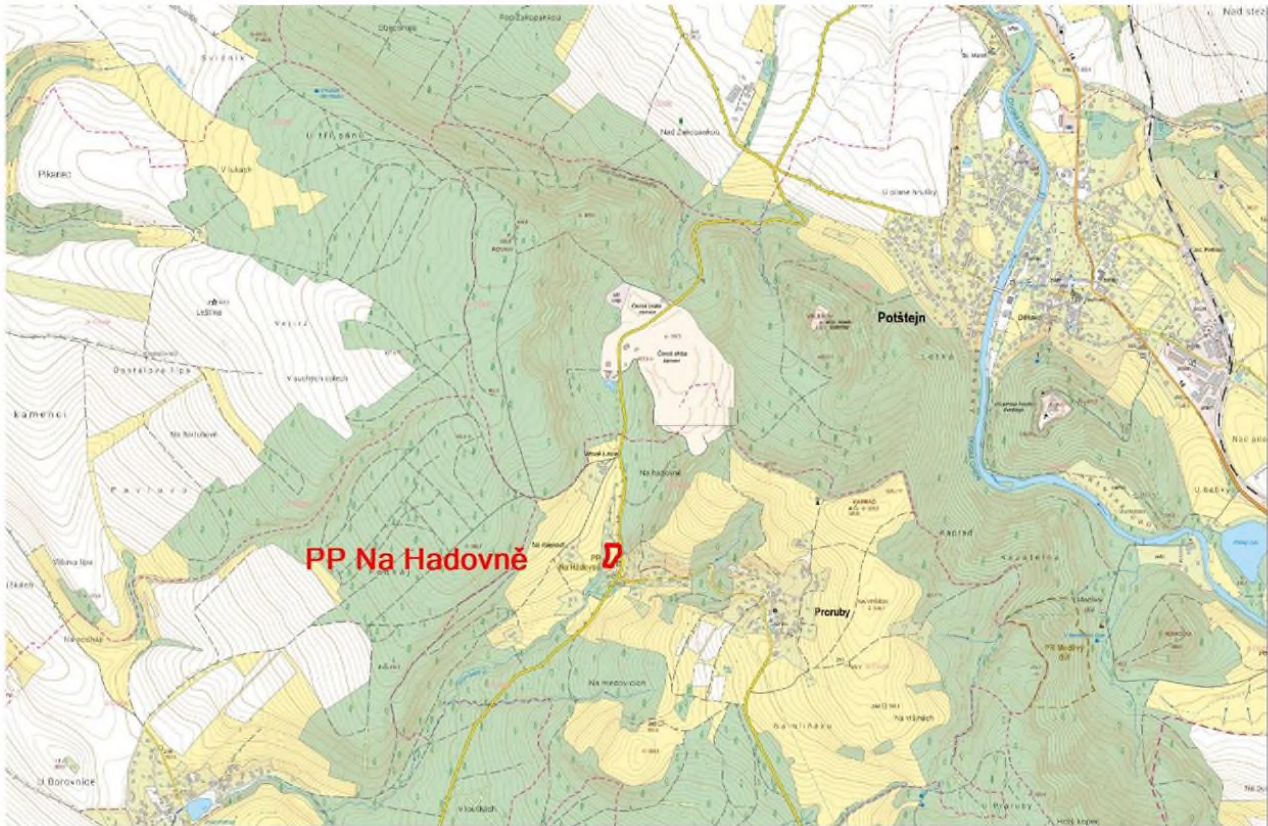
9) Záměr na vyhlášení nebo změnu ochranného pásma:

Přírodní památka je vyhlášována bez ochranného pásma. Nebude uplatněno ani 50 metrů od obvodu ZCHÚ ze zákona.

10) Přílohy:

1. Základní mapa s vyznačeným zvláště chráněným územím PP Na Hadovně
2. Katastrální mapa s vyznačeným zvláště chráněným územím PP Na Hadovně

Příloha 1 : Základní mapa s vyznačeným zvláště chráněným územím PP Na Hadovně

1 : 20000

Mapové podklady © ČÚZK, 2024

Příloha 2: Katastrální mapa s vyznačeným zvláště chráněným územím PP Na Hadovně

